

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

Art. V. Vtrum solus Episcopus sit ordinarius hujus Sacramenti minister?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

sessione 6. can. 22. & experientia satis constat.

Ex his colligitur primò, sacramentum Confirmationis per se & ex primaria intentione Christi instituentis, non conferre gratiam primam, sed secundam: Nam gratiam confert in modum augmenti, & corroboratoris, & ætatis adultæ Christiani: Sed augmentum gratiæ, supponit gratiam esse, & prius est fieri Christianum, quam corroborari & perfici; priusque est nasci, quam adolefcere, & in virum perfectum evadere: Ergo &c. Dixi per se, nam per accedens interdum potest hoc sacramentum primam gratiam conferre, & peccata remittere, ut docet D. Thomas hic art. 7. ad 2. his verbis: Si aliquis adultus in peccato existens, cuius conscientiam non habet, vel si etiam non perfecte contritus accedat, dummodo non scilicet accedat, per gratiam collatam in hoc sacramento, consequetur remissionem peccatorum. De quo plura diximus ostendimus, omnia sacramenta vivorum, per accedens aliquando conferre primam gratiam, & prodesse mortuis, dummodo non ita mortui sint, quin actum aliquem vitalem imperfectum, & ipsum aliquem motum fidei & attritionis exerceant.

Colligitur secundò, potiorē & præstantiorē esse effectum Confirmationis, quàm Baptismi; sicut in naturalibus plus est id quo constitumur in statu ætatis perfectæ, & corroboratæ, quàm id quod ab initio nostræ nativitatæ habemus; & sicut Apostoli plus acceperunt die Pentecostes, quàm in baptismo: unde Urbanus Epist. 1. cap. 7. docet homines per sacramentum Confirmationis ex infantibus fieri plene Christianos, & viros perfectos; & Rabanus lib. 1. de instit. Clericorum cap. 31. ut refertur de consecrat. dist. 5. cap. 5. hæc scribit: Signatur baptizatus chrismate in summitate capitis per Sacerdotem, per Pontificem verò in fronte, ut in priori unctione, significetur super ipsum Spiritus Sancti descensio, ad habitationem Deo consecrandam: in secunda quoque, ut eiusdem Spiritus Sancti seipsiformis gratia, cum omni plenitudine sanctitatis & scientiæ & virtutis, venire in hominem declaratur.

ARTICULUS V.

Utrum solus Episcopus sit ordinarius huius sacramenti minister?

Photius Patriarcha Constantinopolitanus existimavit non solum Episcopum, sed etiam quemvis alium Presbyterum esse ministrum ordinarii Confirmationis, ut colligitur ex Epistola Nicolai I. ad Hincmarum, relata à Baronio Anno 867. Idem asseruit Wiclef, ut constat ex Constantiensis sess. 8. & Armacanus de questionibus Armenorum lib. 11. cap. 4. id extendens etiam ad Diaconos, & asserens id ex sacra Scriptura elici, quamvis decretis Ecclesiæ oppositum sit definitum. Uthic error impugnetur, & veritas Catholica stabilatur.

Dico breviter: ministri ordinarii Confirmationis sunt soli Episcopi.

Conclusio est certa de fide, & definita in Florentino in Decreto Eugenii, & in Tridentino sessione 7. can. 3. de Confirmatione, & sess. 23. can. 7. ubi anathematizat eos qui dixerint, potestatem confirmandi & ordinandi, quam Episcopi habent, illis esse cum Presbyteris communem. Desumitur etiam ex Scriptura, nam Act. 8. di-

Tom. V.

citur quod Christiani ab aliis baptizati, expectabant adventum Apostolorum, ut ipsis manus imponent, & acciperent Spiritum Sanctum: At Episcopi succellere Apostolis, ut ait Florentinum: Ergo ipsorum est hoc sacramentum conferre. Unde Eusebius Papa Epist. 3. ad Episcopos Thulciæ, ut refertur de consecrat. dist. 5. cap. 4. Manus impositionis sacramentum magnâ veneratione tenendum est, quod ab aliis perfici non potest, nisi à Summis Sacerdotibus: nec tempore Apostolorum, ab aliis quàm ab ipsis Apostolis, legitur aut scitur peractum esse. Item Innocentius IV. in Epist. ad Episcopum Tusculanum, Apostolicæ Sedis Legatum in regno Cyprî: Soli (inquit) Episcopi consignent Chrismate in frontibus baptizatos, quia huius unctio non debet nisi per Episcopum fieri; quoniam soli Apostoli, quorum vices gerunt Episcopi, per manus impositionem, quam Confirmatio, vel frontis Chrismatio representat, Spiritum Sanctum tribuisse leguntur.

Triplex etiam institutionis huius congruentia adduci potest. Prima quam habet D. Thomas hic art. 11. desumitur ex similitudine tum artis, tum humanorum contractuum, in ædificiis namque construendis inferiores ministri formam non imponunt, sed solum materiam præparant architecto qui formam imponit; item epistola per notarium pro Principe scripta, ordinariè loquendo, solâ manu Principis validè subscribitur: fidelium autem Ecclesiæ ædificium quoddam divinum est, secundum illud 1. ad Corinth. 3. Dei ædificatio estis; item est epistola quædam spiritui Dei in cordibus scripta, ut habetur 2. ad Corinth. 3. Licet ergo hoc ædificium, hæc epistola, per baptismum, sacerdotum ministerio ædificetur & scribatur; quia tamen per sacramentum Confirmationis, domus quasi jam ædificata perficitur, dedicaturque in templum Spiritus Sancti, & epistola jam scripta, signo crucis consignatur, munus hoc solis superioribus artificibus & Pontificibus, seu Principibus Ecclesiæ, ex officio incumbit.

Secunda congruentia est, quod solus Episcopus in Ecclesiâ, est veluti dux in exercitu, ad quem pertinet milites recipere, & consignare.

Tertia, quod cum Episcopus sit in statu perfectionis, Confirmatio verò sit perfectio & consummatio Baptismi, proprium ejus munus est, inferiores, mediante hoc sacramento, perficere, seu perfectos Christianos constituere.

Contra istam conclusionem objicit primò Armacanus factum Ananix Act. 9. Paulo manus imponentis. Verum ibi non est sermo de impositione manuum confirmativa, sed curativa seu medicinali. Nec obest quod ibidem dicitur, *Videas, & implearis Spir. S.* primum enim ad illam curativam & medicalem manus impositionem pertinet, ut proximus & proprius illius effectus; secundum verò ad baptismum, de quo mox ibidem, & ad alia deinde secuta, referendum est.

Secundò objici potest illud 1. ad Timoth. 4. *Noli negligere gratiam que est in te, quæ data est tibi per prophetiam, cum impositione manuum Presbyteri.* Quasi munus Presbyteri sit manus impositio, quæ dicitur Confirmatio.

Sed respondetur primò, quod ut notat D. Thomas ibi lect. 3. alia littera habet: *Manuum Presbyteri*, & hæc lectio sola nunc habetur in Bibliis correctis jussu Clementis VIII. Unde illa particula non designat ministrum, sed modum, seu speciem illius manus impositionis, quæ non fuit sacramentum Confirmationis, sed Ordinis.

Y Respon-

Respondetur secundò, stando in alia lectione, quod in Scriptura nomine Presbyteri, saepe intelligitur Episcopus, quia Presbyter idem est quod senior, ut ibidem notavit S. Thomas. Similiter nomen sacerdotis, olim peculiariter accommodatum erat Episcopis, ut videre est in multis Conciliis Toletanis, & in Sidonio Apollinari lib. 9. Ep. 3. ad Faustum. Unde quando S. Ignatius Epist. 13. & S. Ambrosius lib. 3. de sacram. c. 2. dicunt, *Spirituale signaculum, & septiformem Spiritum Sanctum, dari ad invocationem Sacerdotis*, nomine Sacerdotis, intelligunt Episcopum.

79 Obijcitur tertio, quòd apud Armenos & Græcos, ex veteri consuetudine, Presbyteri passim confirmant.

Sed respondeo primò, ex moribus schismaticorum non posse sumi validum argumentum. Secundò dico, Presbyteros Græcos sacramentum conferre ex concessione Summi Pontificis, ut patebit ex dicendis articulo sequenti.

Obijcitur quartò Concilium Toletanum 1. c. 20. Arausicanum 1. can. 2. & Innocentius I. Ep. 1. cap. 6. dicunt Presbyterum, absente Episcopo, præsentem verò, non nisi fuerit ab ipso præceptum, posse alios ungere chrismate: Ergo ministri ordinarii Confirmationis non sunt soli Episcopi.

81 Respondeo concessio Antecedente, negando consequentiam, Concilium enim Toletanum non loquitur de unctione chrismatis in fronte, in qua consistit Confirmatio, sed de caeremoniali unctione, quæ fit in vertice baptizati: Arausicanum verò loquitur de reconciliacione solemniori, quâ olim ad Ecclesiæ gremium recipiebantur hæretici, qui ab hæresi convertebantur; ungebantur enim fortè ut supplerentur caeremoniæ ab Ecclesia in baptismo adhiberi solitæ, quam hæretici omiserant. Denique Innocentius aperte loquitur de caeremoniâ quâ ungebantur energumeni, ut demon expelleretur. Ratio autem horum omnium est, quia non licebat olim simplici sacerdoti ullâ ratione aliquem ungere chrismate, imò nec baptizare, nisi jubente aut procul absente Episcopo, & necessitate aliquâ urgente, ut patet ex Epistola 88. Leonis in fine, ubi habetur: *Sed neque coram Episcopis licet Presbyteris in baptisterium introire, nec præsentem Antistitem, infantem tingere, aut signare.*

ARTICULUS VI.

An possit Sacerdos confirmare ex commissione Papæ, vel Episcopi?

S. I.

Referuntur sententiæ, & tertia ut verior & probabilior eligatur.

82 IN hujus difficultatis resolutione tres sunt Authorum sententiæ, duæ extremæ, & tertia media. Prima docet solum Episcopum ita de jure divino, esse sacramenti Confirmationis ministrum, ut neque Episcopus, neque Summus Pontifex, possint committere simplici Sacerdoti, quod Confirmationem validè administret. Ita Durandus, Adrianus, Estius, Petrus Aurelius, & Catumyritus, qui oppositam sententiam vocat hæreticam, more suo delirans, ut ait Vericelli, infra citandus.

Secunda asserit simplicem Sacerdotem posse esse ministrum extraordinarium hujus sacramenti, non tantum ex dispensatione Summi

A Pontificis, sed etiam ex commissione Episcopi, stando in solo jure divino, & secusà prohibitionem factâ à Summo Pontifice. Hanc tenent Simonius tomo 12. in Acta Apostolorum Tom. 26. Basilii Pontius in relect. de Confirmatione, & Martinus Ledesma.

Tertia sententia, quæ est media, & propterea Vericelli Tract. de missionibus Apostolicis 7. quæst. 129. refert Auctores quinquaginta, censet quod simplex sacerdos ex commissione & dispensatione Papæ, non verò Episcopi, sacramentum Confirmationis conferre possit.

Dico primò: Ex dispensatione & commissione Papæ, simplices Sacerdotes validè debent confirmare possunt.

B Probatur primò ex Florentino in decreto Eugenii, ubi postquam definisset ministrum sacramenti Confirmationis esse Episcopum, subdit: *Legitur tamen aliquando, per Apostolicam Sedem dispensationem, ex rationabili & urgente admodum causa, simplicem Sacerdotem, chrismate per Episcopum constituto, hoc administrasse. Confirmationis sacramentum.* Quibus verbis licet Eugenius expresse non definiat nostram sententiam, implicite tamen eam approbat, & gravissimum, ut ajunt Valentinus, Candidus, Caltropalaus, & alii, ipsi asserunt auctoritatis pondus.

Nec valet quod respondent aliqui ex Adversariis, nimirum Concilium ibi quidem recondere dispensationem factam esse aliquando à Sede Apostolica, eam tamen non approbare. Hoc enim est manifestè contra verba Concilii, quia Concilium dicit ex rationabili causa dispensationem à Sede Apostolicam, ut simplex Sacerdos confirmaret: Sed non potest esse rationabilis causa ad conferendum sacramentum invalidum & nullum, hoc enim sacramentum non est, sed illicitum, & fallax imitatio sacramenti: Ergo &c.

Probatur secundò conclusio ex duobus aliis Conciliis, Tridentino nimirum & Senonensi. Tridentinum enim sess. 7. can. 2. de Confirmatione cum ait solum Episcopum esse ministrum ordinarium hujus sacramenti, satis aperte insinuat, aliud esse posse extraordinarium, licet Sacerdotem, ex dispensatione & concessione Summi Pontificis. Senonense verò videtur omnino supponere sacerdotem simplicem ex privilegio posse confirmare, cum ait in decretorum cap. 38. *Si quis sine* (loquitur de Abbatis) *qui contendunt competere facultatem confirmandi ex privilegio, volumus quod cum primam fuerint requisiti de privilegio, fidem facere teneantur.*

Probatur tertio ex facto S. Gregorii I. quilibet 3. Epist. 9. prohibuit Presbyteris Sardiniam, ne confirmarent: at cum intellexissent eandem inde ortum, concessit iis confirmandi licentiam, ut refertur in cap. Pervenit dist. 96. & testatur Simonius anno 594. Sic autem ait S. Gregorius: *Pervenit ad nos, quosdam scandalizatos fuisse, quod Presbyteros chrismate ungere eos qui baptizati sunt, prohibuimus. Et nos quidem secundum usum veteris Ecclesiæ nostræ fecimus: sed si omnino hac de causa aliqui contristantur, ubi Episcopi desunt, ut Presbyteri etiam in fronte baptizatos chrismate tangere & dantes, concedimus.*

Respondent Estius & Aurelius, D. Gregorius solum cum illis sacerdotibus dispensasse, ut quando baptizarent, ungerent in fronte, ut ceret ne quadam caeremoniali, non verò sacramentali, sive ut unctione quæ fit in pectore vel in humeris eorum qui baptizantur, eandem in fronte facerent.